

DÉLMAGYARORSZÁG

Vasárnap, 1937. május 30.

Politikai napilap

XIII. évfolyam. 120. sz.

Szeged hősei

A város népe könnyes szívvvel borul ma le hősei előtt.

S az emlékezés ünnepén disszel és fényvel gondol azokra, akiknek nincs más díszük, mint korhadó fején hősi nevük s csillogó szemükből kihunyt minden fény.

S ezen az ünnepen a halott hősökkel szembenéz — az élő hős.

Magyarország kormányzójának megjelenése teszi ezt az ünnepet a hőökhöz méltóvá. A város halála és kegyelete felépítette a Hősök Kapuját s benne megragadó szépségű, monumentális hatása, századokra szólóan nagyszerű festői alkotással állított emléket a világháború szegedi hőseinek, — a város ünnepét az ország ünnepévé emeli Magyarország dicsőséges kormányzójának megjelenése. Az élő hős megjelenik a halott hősök emléke előtt s kifejezi előttük a nemzet örökéltő halálját.

Elmentek közülünk, felpántlikázva s dalal ajkukon s a Hősök Kapuján keresztül elértek a halhatatlanságba „Szívet cseréltek aranyat vasért”. Nem kérdezték: miért, nem hallották: mi végre, teljesítették azt a parancsot, amit hazájuk nevében adtak ki és elmentek meghalni. A szerelemnek mennyi tüze lobbant ki, mennyi ölelésre, munkára termett kar szakadt ki a tövéből, mennyi szépségek bámulására teremtett szem hunyt le örökre, szülők mennyi reménye foszlott szét, — apák és testvérek hullottak bele a meszes gödörbe a pusztulásnak és gyilkolásnak négy évig tartó rettenetes farsangjában. Gyerek, apa, testvér hőssé vált, emlékét megszenteli az emlékezés s életük példává magasztosul, kiapadhatatlan és kimeríthetetlen forrásává az áldozatkész kötelességtudásnak.

Számolgtatják, hogy mennyi nemzeti vagyongon van a magyar földben. De talán soha nem kellene megfedkezni azokról a halottakról sem, akik ezt a véráztatta földet gazdagítják. Gazdagabbá és termőbbé teszi ezt a földet azok is, akik idegen rögök alatt pihennek s akiknek drága testét sziklasírba temette a gránáttűz. Mennyivel gazdagabb az élet vetése, hisz az engedelmes rögöt magyar hősök drága teste tette termékeny. A magyar pantheon föl sem tudja jegyezni ennek a hősi regimentnek regrutáit. Milyen csodálatos hadsereg volna, ha egyszer a magyar hősök csatásorba állnának s élhetnének azért, amiért meghaltak. Ki tudna ellenállni rohamuknak, ha egyszer megindulna a véres határok felé a magyar hősök bírnámi erdejé.

Nekünk azért kell élni, amiért ők meghaltak. Álljon csak a Hősök Kapuja örök bizonyágaként örök kegyeletünknek, de nem gondoljuk azt, hogy ezzel a megkapóan szép és megrázóan hatásos művészi emlékekkel leróttuk minden kötelességünket. Ők szegények a legtöbbet áldoztak, fiatal, öröme és munkára termett életüket, de a mi kötelességünk az, hogy önfeláldozásuk hiábavaló ne legyen. Tőlünk azt várja ez a szerencsétlen ország, hogy hűséges lélekkel teljesítsük a hősök életének és halálának tanulságait. Amikor a kötelességteljesítés véres ideje eljött, nem kérdezte őket senki, hogy hanna-

dik, vagy negyedik felmenőjüket milyen pap anyakönyvezte, nem vizsgálta senki, hogy milyen társadalmi osztályból származnak-e, senki nem kereste, hogy honnan indultak el, — ugyanazt a parancsot kapta kereskedő és birtokos, keresztény és zsidó, paraszt és ur. És a maguk életét áldozták fel mindnyájan, amikor a kötelesség teljesítése ezt az áldozatot követelte tőlük.

Az emberi élet mindenkinek sokat ér s mindenki egyforma s egyformán megrendítő áldozatot hoz, aki életét áldozza fel. S ha nem volt különbség a halál országútján, ha nem válogatott a srápnell és a flektifusz, ha egyforma áhitattal és kötelességtudással emlékezünk mindannyiunk hőseiről, akkor ne legyen különbség az élők között sem, akik a halott hősök élő tradícióinak szolgálatára vállalkoznak. Ha a halál demokráciájában mindenki egyforma volt, akkor az élők demokráciájában se legyen különbség. Nem parcellázzuk a halottakat, ne parcellázzuk és ne osztályozzuk az élőket sem. Minden halott hősnek szívünkben forró áhitattal, szemünkben forró könnyel áldozunk, értünk hullottak el, akármelyik temető őrzi is azt, ami golyó, tűz és láz drága testükből meghagyott. A magyar nemzet glóriás hősei ők, milyen kegyetlen kegyetlenség volna különbséget tenni közöttük, akik testvéri láncban hullottak el. Mindenki mindenkiért harcolt, mindenki mindenkiért esett el, senki nem küzdött osztályáért,

felekezetéért, — a magyar nemzetért küzdöttek a magyar nemzet hősei.

S ha nem is tudjuk követni életük örökké fénylő példáját, legalább életük és haláluk, kötelességtudásuk és önfeláldozásuk meghatározó egyenlőségét és testvériségét igyekezzünk utánozni. Nem egy faj, nem egy osztály, nem egy felekezet adta a hőöket s nem egy faj, nem egy felekezet, nem egy osztály ünnepi gyászfátyolos szívében drága emléküket. Magyarország nagy kormányzója a nemzet halálját rójjá le a szegedi hősök előtt. S rójjuk le mi a magunk halálját. Nincs közöttünk senki, aki nem gyászol valakit a szegedi hősök között. Mindannyiunk gyásza a város gyászává szélesedik s összedobbanó szívünk szegedi hősök gyászindulóját düböríti el. A Hősök Kapuja körül építsék ki a Hősök Városát azok a polgárok, akik az életük odaadásával is teljesítik kötelességüket és hivatásukat. Ne csak ünnepeljünk, hasonlitsunk is hozzájuk s akiknek neve és széttroncsolt teste békén fér meg egymás mellett a veszteségi listák lapjain, vagy a sir mélyében, azoknak testvérei és gyerekei is férjenek meg egymással békén az élet frontján, a polgári kötelességteljesítés csatamezején. Idézzük emléküket, gyászoljuk halálukat, de ne feledkezzünk meg életükről sem. Haláluk egysége teremtsen számunkra az élet egységét s ha meg tudtak testvéreként halni, tudjuk mi elvégezni azt, ami ezerszer ezerszer könnyebb testvéreként élni.

„Fény nevükre, áldás életükre!” De legyen áldás hazátonkon is, drága gyerekeink, édes testvéreink, fiaink és apáink, — szegedi hősök.

Angol-francia-belga megállapodás az új locarno-i egyezményről

London, május 29. Az Exchange Telegraph jelentése szerint Eden külügyminiszter Delbos francia külügyminiszter és Spaaks belga külügyminiszter tegnap este Genfben megállapodott abban, hogy az új locarno-i egyezmény ügyében Németországgal és Olaszországgal folytatandó megbeszélés során Eden An-

glia, Franciaország és Belgium nevében fog szólni.

A három külügyminiszter ezután olyan szervezet felállításáról tanácskozott, amely megkönnyítene a nyugateurópai biztonsági egyezménynek a keleteurópai hasonló egyezményhez való kapcsolását.

Londonban és Genfben tárgyalnak a spanyol fegyverszünetről

A baszkok folytatják az ellenállást

London, május 29. A Barletta olasz segédcirkálót Palma kikötőjében a spanyol kormányrepülőgépek bombázták. A bombázás következtében a hajó parancsnoka és a legénység tizenöt tagja életét vesztette. Ezt az ügyet a benemavatókzási bizottság hosszasan tárgyalta és sajnálkozását fejezte ki afölött, hogy a hajót bombázták, de afölött is sajnálkozott, hogy más külföldi, így német és angol hajókat is értek légitámadások.

Genfből

az a jelentés érkezett, hogy a Népszövetség szombat délelőtti ülését váratlanul el kellett halasztani De Vayo spanyol megbízott bejelentése miatt. A spanyol delegátus azt követelte, a népszövetségi tanács tegyen lépéseket, hogy a valenciai kormány által panaszolt beavatkozások külföldi hatalmak részéről orvosoltassanak.